

Đông-Pháp-Thời-Báo

ABONNEMENTS
Indochine Union postale
Un an. 8500 Un an. 10500
Six mois 5 00 Six mois 6 00
Annouces Légales
650 la ligne de 6 points sur justification de 5 céciers quelle que soit la page.
Annouces Commerciales
On traite à forfait

NĂM THƯ NHƯT SỐ 37

NGÀY THỨ HAI

6 AOUT 1923

Tổng-lý kiêm Chủ-bút:
NGUYỄN-KIM-ĐÌNH

LE COURRIER INDOCHINOIS

報時法東

MỖI TUẦN XUẤT BẢN 3 LẦN
NGÀY THỨ HAI, THỨ TƯ, THỨ SÁU

BÁO QUẢN

51, đường Mac-Mahon, 51

SAIGON

Dây thép nối (Téléphone)
SỐ: 324

GIÁ BÁN

Đông-Pháp Ngoại-Quốc
Một năm. 8500 Một năm. 10500
Năm năm 5 00 Sáu tháng 6 00
Mua báo phải trả tiền trước
Thư và Mandat gửi cho
M. Nguyễn-Kim-Đình.
Lưu báo về việc bán báo hay là việc tư vấn thương nghị trước.

CÔNG-ÍCH

Dân ở trong một xứ già-mang hay là ở trong nước cực-diêm văn-minh cũng đều có cái lòng công-ích hết thảy, chứ không phải là dân già-mang thì cốt lo tư lợi mà thôi, duy có dân văn minh mới biết lo công-ích. Chúng ta thử xem những dân-tộc ở miền trung-ương châu A-phơ-ri-ê (Afrique) là những giống người chưa nếm mùi văn-minh chút nào, hãy còn ở trường ở trần, ăn sống ăn tươi, ngũ rừng ngũ bụi, mà họ cũng biết vậy đoàn kết với nhau, hiệp sức nhau mà chống cự với thú dữ trong núi trong rừng. Sự hiệp nhau để giữ gìn sanh mạng cho nhau đó, há không phải là lo công-ích sao? Vì họ lãnh tình chất thật, ăn ở sơ sài, sự cần nhứt của họ chỉ có một sự sống mà thôi, chứ không cần tiền nhiều, nhà tốt, chức lớn, danh cao, nên lòng công-ích của họ không huỷ khai như mấy dân-tộc ở văn-chương có lẽ pháp.

Loại người bất luận da trắng hay là da vàng, da đen hay là da đỏ, hề sự cần dùng nhiều chừng nào thì lòng cạnh-tranh mạnh chừng này, mà hề lòng cạnh-tranh mạnh thì lòng công-ích cũng nương theo đó mà phát hiện ra. Kia, chúng ta thử xem trong các nước văn-minh bên Âu-châu coi có phải là dân nước nào cũng vậy, chẳng những là cần lo cho sanh-mạng miền trường mà thôi, mà lại cũng cần lo có tiền cho nhiều để ở ăn cho sung-sướng, rồi lại còn lo tài cho cao tri cho rộng để danh giá cho thơm tho nữa hay không? Mà cũng vì mỗi người đều lo nhiều nỗi như vậy nên trong trường sanh huỷ mới gây ra cuộc cạnh-tranh kịch liệt, song họ cạnh-tranh là cạnh-tranh theo việc lợi riêng mà thôi, chứ hề gặp đều nào lợi ích chung cho mọi người thì họ lại tận tâm kiệt lực mà lo, dầu hết gia sản họ cũng vui, dầu nát thân danh họ cũng ráng.

Trong xứ tự đây là xứ dân-tri văn bản khai, tuy chỗ cần dùng của ta coi chưa nhiều như người ở các nước văn-minh, nhưng mà ta đã cố tâm quyết chí muốn

dở trước lên đường tấn-hóa để chạy theo cho kịp mấy dân-tộc văn-minh; ta đã tập rèn cái chí cạnh-tranh danh lợi của ta rồi, vậy thì ta phải ung dục cho có một cái lòng công-ích nữa mới được, chứ nếu chỉ cạnh-tranh của ta thì hữu dư mà lòng công-ích của ta thì bất túc, đường ấy sợ e xã-hội ta không bình an, mà quê hương ta cũng không may mắn nữa.

Hỡi ai là người An-nam, chúng ta nhớ nhà nước khai kinh đắp lộ nên chúng ta có ruộng tốt, chúng ta có lúa nhiều, mà đồng bang ta phần nhiều không có hạnh phúc được như chúng ta nên kẻ thù phỉ lũng dân nân dâm mư tới ngày mà cũng chưa có đủ cơm cho vợ con ăn, người thì rình sức kéo xe vất vả cả năm mà cũng chưa được một cái nhà nhỏ mà ở, chúng ta nữ đánh đồ tiền đồ bạc ra mà làm phí, còn để cho người một nơi một giống với chúng ta làm thân trâu ngựa mãi mãi mà chẳng chịu liệu phương thế nào mà giúp đỡ hay sao?

Hỡi ai là người An-nam, chúng ta nhớ nhà nước lập trường lớn trường nhỏ, nên chúng đến học tập rồi được ngồi cái địa vị cao sang, mà đồng-bang ta, phần nhiều không có hạnh phúc được như chúng ta kẻ thù đồ tiền đồ bạc ra mà làm phí, còn để cho người một nơi một giống với chúng ta ngu khờ hắc ám mà chẳng sản lòng nung nấu để điều hay sao?

Chúng ta cạnh-tranh danh lợi thì đã đành rồi, mà chúng ta cũng nên nuôi lấy chút lòng công-ích, lo giùm cho kẻ nghèo kẻ đói, nhắc giùm họ lên cao ít bực nữa cho họ đứng gần với chúng ta, làm như vậy xã-hội ta mới có vẻ thuận hòa, dân-tộc ta mới được thêm người cao thượng.

Viên-Hoàn.

Công văn lưc-lực

Theo lời nghị của quan Toàn-quyền
đề ngày 27 Juillet 1923:

Quí ngài: Trần-ngọc-Thạch, Bối-ngọc-Tho và Lê-ngọc-Chiến tót-nghiep ở trường pháp-luật và Chánh-trị ra, đăng bỏ vào ngạch Thừa-biện hạn-tập lương đồng niên là 12 10.500

Theo lời nghị của quan Thống-đốc Nam-kỳ đề ngày 1er Août 1923:

Thầy Lê-văn-Tổ, thư-ký hạng nhứt được phép nghỉ sáu tháng kể từ ngày 24 juillet 1923, và được phép lãnh nửa phần lương-bổng.

NIẾT-TY

Ông Hồ-văn-Truân, Thừa-biện kiêm chức Thông-ngôn hạng tư đăng lên chức Thừa-biện hạng ba kể từ ngày 17 Juillet 1923.

Quí ông: Lê-văn-Chất, Lý-nguon-Nhon, Nguyễn-văn-Kinh, Thừa-biện kiêm chức Thông-ngôn hạng năm đăng lên chức Thừa-biện hạng tư kể từ ngày 1er Juillet 1923.

Báo-chương

Ông Trần-văn-Đôn đăng phép xuất bản một tờ Tạp-chí, kêu là « Khon-hoc Tap-chi » mỗi tuần một lần, viết bằng văn quốc-ngữ.

Quan toàn-quyền Merlin gần đến

Quan quyền Toàn-quyền Bau, doin đã vào Saigon hôm 2 Aout để chờ rước quan Toàn-quyền Merlin.

Mấy viên-chức làm đầu các sở đều tựu cả lại Saigon mà nghinh rước ngài.

VĂN UYÊN

HOÀI TÌNH

Ký gửi Phú-tuân-Năng
Tuồng bây giờ, là bao giờ....
Một tấm tình riêng những ước mơ,
Sớm dự phòng theo tro mắt ngóng;
Chiều nương trướng về luôn công-chờ,
Nở dành để thiệp chửa cay phận;
Nhấn hồi sao, chàng vẫn bất thờ,
Ôm-ấp mối sầu khôn thể gỡ;
Thương nhau xin vẹn tốc cùng to.

Tiền-nữ: V. A. (Rachon)
PHỤNG HÒA NGUYỄN-VĂN
Từ thuở Sấm Thương đến (những giờ),
Niết bao ngày tưởng với đêm mơ,
Giờ đưa hôn-diệp sống Trừng đời;
Trăng đôi thuyền-loan bề Ai chờ.

Quyên khóc, giọng quyên nghe thấm thiết;
Bướm phồn phồn bướm nhúng lơ-thơ.
Nỗi niềm ai thấu cho chăng nhĩ?
Biền hện non thể vẹn tốc to.

Phú-tuân-Năng.

NHỚ NHÀ

Xa nhà ấy hồi trước công-danh,
Con Tào xui nên thế phải đành!
Cách mẹ cách cha trông tưởng mãi,
Nhớ người nhớ cảnh nghĩ lo quanh.
Đầu xanh vui ngâm mùi hoan-lạc,
Tuổi trẻ buồn xem nỗi thế-tình;
Ngồi viết tri-âm rên tập mãi,
Mua vui thời cũng một vài canh.

Vinh-Long, Hà-Tri.
Đầu-Đinh.
DU HỒ
Thừa hững dơng thuyền bạn hợp nhau.
Vừng-vàng lá mồi kẻ ba đào!
Trời nên các-cơ thông trắng xuông,
Giờ khêu thấy-lay dở nước cao!
Dưới vạc tiếng ca hòa tiếng sóng,
Trên nhành ngời dóm lộn người sao.
Muốn tìm Tô-Tử mà hang-hỏi:
Nay với ngày xưa có khác nào....

Nguồn-Tiền.

CƯỜNG ĐAM

DÍT-CUA

Chơi thử gì cũng phải có mùa.
Tháng nắng con nít thả đều, đánh
trồng, mùa mưa nhốt trong nhà, phải
ra ngoài hiền đánh vự, đánh dáo.
Người lớn cũng phải chơi cho giải
trí, nên mới bày ra cùm-giá thí-họa.

Nay lại bày ra thử dít-cua, nhiều
người ưa chơi lắm. Chơi nó thì phải
lắm như vậy: Ngồi lại cho đồng, từ
ra cũng phải ba bốn người, một ông
đứng đây nói một hồi rồi mấy ông
kia vỗ tay cho ăn rập. Có khi thay
phiên nhau, ông này nói rồi, vỗ tay
rồi, kẻ ông khác đứng đây nói một
hồi nữa, rồi cũng vỗ tay.

Nhưng chơi thử gì cũng phải tốn.
Chơi dít-cua thì phải tốn một tiệc,
kêu là tiệc trà, tiệc sâm-banh, tiệc
com tây, tiệc com khách; chưa thấy
ai ăn dít mà dít-cua bao giờ.
Phần nhiều thì phải tốn rượu sâm-
banh thuốc xi-gà.

Có người muốn chơi dít-cua mà
không ưa tốn sâm-banh xi-gà thì
phải vỗ hồi nào đó rồi bày ra dít-
thuật. Dít-thuật thì cũng như dít-
cua nhưng dít hơn, lại phải có đồng
người vỗ tay. Như dít-cua thì năm
người cũng được, còn dít-thuật
phải năm chục người. Thành ra dít
tốn sâm-banh xi-gà mà các người
đóng vai tuồng vỗ tay phải tốn tiền
xi-kén.

Chơi thử gì cũng vậy, ban đầu tốn
nhiều, sau rành nghề rồi thì ít tốn.
Như chơi hình chấp, mới chơi phải
tốn kiếng tốn giấy nhiều; chơi dờn
ban đầu phải rước thầy chịu tiền
học, nắn cháo gà cháo vịt cho thầy
và các bạn hoá đàn ăn; chơi cờ thì
phải dành cờ ăn tiền, ban đầu phải
thua nhiều. Rành nghề rồi thì mình
chụp hình lấy tiền của chúng, dạy
dờn mà ăn hay là kiếm được vợ giàu
vợ đẹp, dành cờ lần hơn người ta,
dắt tiền xe. Chơi dít-cua cũng không
thoát khỏi cái vòng ấy. Mỗi lần phải
đón cơm dọn rượu cho người ta ăn
thì người ta mới vỗ tay. Đến chừng
mình rành nghề rồi, ai có dám tiệc
đầu cũng rước mình, được ăn được
uống mà khỏi tốn xu. Mình có nghề
thì dợt coi trong làng trong tỉnh có
ai ăn tàn-quan, mình làm đám cưới
bà dít-cua, bắt họ học thuộc lòng,
dân trước mấy người ngồi nghe phải
vỗ tay cho kêu và cho giãi, chớ là
mình vỗ tay mượn tiền của ông quan
mới ấy cũng được.

Dít-cua liên dụng lắm. Đám ma,
đám cưới, ăn dít dít đây năm
cho trẻ, giúp năm các hội, tàn-gia,
tàn-quan, nói là một dít là quan-
hôn-tan-tế, đám nào mà có xen dít-
cua thì cũng xem rình-rang. Cái
dít-cua có thể thay cái văn-tế được

Bây giờ đã thấy có nhiều đám ma
người ta dít-cua mà không dít
văn-tế. Sau này mỗi ngày một
văn-minh thêm, có lẽ cũng thân cũng dít-
cua. Chừng ấy ta sẽ nghe học-trò
già-lẽ xướng: Dít-cua.....a!; phần
dít-cua.....a!

Có người hỏi tôi làm sao mà phân
biết được người nào rành nghề
người nào mới lập chơi dít-cua. Câu
ấy thật khó trả lời. Nói là người nào
đọc mà tay không cầm giấy là rành
nghề thì cũng chưa chắc, vì có ông
chơi lâu, ngồi năm bảy giờ đồng-hồ
mà dít bài trước rồi học thuộc lòng,
đến khi đọc khỏi phải cầm giấy mà
gi. Nói rằng ông nào uống sâm-banh
mà không dít một lá thiện-nghệ thì
hay sai, và uống được rượu cùng
không là lại nơi tâm-linh, chơi dít-
cua không cần dự cho tiền, muốn
biết chắc thì có lẽ phải coi chừng lúc
đương ăn com tây ông nào cầm nĩa
tuy trái, chớ là ông ấy đã ăn com
tây nhiều lần, không có dít-cua
thường thì cũng có nghe người khác
đọc làm phen.

Thấy có nhiều người đi làm, vô
bản giấy, khi nào vắng ông xếp thì dít
thử một bài dít-cua với a h em bạn
chơi, thậm chí có ông về nhà đêm
nào cũng tập dít với vợ. Như vậy
thì dít hiệu là An-nam ta mới tầm.

Chơi thì tôi không diễn thì tôi cũng
ràng mà tập. May ra khi nên trời cũng
chịu người, tôi mà rành nghề rồi thì
tôi tập một tiệm, ai muốn tôi làm tôi
lấy tiền, nhiều ít tùy bài dài ngắn,
không biết chừng dít xui và dít chơi.

Cường sĩ: THẮT-LANG.

TƯ TƯỢNG

Người đời phàm muốn ngó lên thời
lực phải phàm ngó mặt; bằng
quần ngó xuống thấp thì liệt cấp con
mắt cũng dít rồi, không cần phải cái-
dầu làm chỉ cho mắt ngày giờ. Ở
nơi thấp thì thường ai cũng có lòng
mơ ước được treo lên cao, nhưng
khi đã lên đến chốn ấy rồi tuy không
nói ra chữ tự lòng mình cũng còn
cho là thấp nữa. Bởi thế mà có câu
đứng núi này trông núi nọ, nghĩ
cũng nên an phận tại đây là hay.

Cao hay là thấp, trên dưới hơn
nhau chỉ một chữ thôi. Mà lúc đặc
thời giới tài lớn cúi ở trên mà nọ nạt
phía dưới, khi nhon hai vật 5 chúng
hiếp có, lượng người lấy của, gặt kẻ
cuớp công, thì đến lúc trên hết nghĩ
yêu vì, phạt cách này, khiến thế nọ,
thì kẻ ở dưới còn coi con người ấy là
vật gì trong làng nước? Nhưng thăm
một nỗi, người đời ít ai xét đến mà
bỏ tánh tự đắc tự kiêu!

Hồ-văn-Hiến.

TRUNG-HOA CÁCH-MẠNG

(Tiếp theo)

Tôn-Văn lúc ngụ Âu khi ở Mỹ, xem
thấy văn-minh cánh tượng trí xảo
nước người, rồi tưởng lại tình trạng
nước nhà mà bất động lòng tư
tưởng. Lại nghe Thanh-dinh-phê
chánh, để cho các quan Đại-thần
chuyên chế đều là giống giống Mãng-
châu, cả thấy người mình làm tới lo
cho nó cả, cho nên nhơn dân vang
siết, bốn phương hào-khiet lấy-lừng.
Tôn-Văn động tin thì lòng lại xôn-
xan, tưởng lại nước mình non sông
rộng lớn, dân số đông nhiều, vì với
các nước thì mình là một nước lớn
hơn, đồ số một thứ dân đã bốn ngàn
mấy trăm năm văn hiến! nay lại bị
quần Mãng-châu chiếm cứ, nó dài
giống Hồn tộc ta như mọi ruột tổ
nhà, đã chuyên chế lại cường quyền,
không có chút nào gọi là hòa-bình
chủ nghĩa. Đã vậy lại còn bị nước
cương lân bức hiếp, nay cắt đất giao
môi bởi của phi, xán-xích có hoai;
Thanh-dinh thì tình chuyên phi-phi,
niềm vô sự động an nhàn vui
hưởng. Tưởng tới chừng nào thì
thêm buồn thêm giận, giận rồi lại
ngủi tới chuyện này đây: Nghĩ như
nước Pháp có ông Náp-lôn (Napoleon)
nước Mỹ có ông Hôn-đơn (Washington),
ấy là anh hùng trong cách mạng mà ra, cũng
vì chính trị chẳng lành, nên quân
chủ họ dờn ra dân chủ đó. Đều tệ
chánh hao nhiều bỏ hết, đến ngày
nay còn số-số danh cao, thiên-hạ đầu
đáo ai mà chẳng phục. Ta nay sống
ở chung dung ngoài thế nước, sao
chẳng đi cùng các nước mà du thuyết,
hầu đến ngày kia mà mình dưng.
Chứng ấy mình sẽ lần về nước mình
đi các tỉnh mà vận-dộng, kêu tinh
đồng-bào cả nước mình nổi lên cách-
mạng, xô nhào quyền chuyên chế
của Mãng Thanh dờ, lập cộng hòa
dân-quốc dưng nổi giống Hồn tộc ta
lại, vậy thì tôi chỉ hình sanh ta biết
là ngàn nào! Tôn-Văn quyết ý như
vậy rồi, đi cùng các nước mà du
thuyết, đi đến nước nào hàng sĩ phu
cũng tiếp rước, bọn Hôn-Kiểu ở các
nước đều phục tùng, ai ai cũng hứa
ra của giúp công, chịu lo giúp lương
hương binh khí. Tôn-Văn vui đẹp
không cùng, từ đó mới ra tài tư
đoạn, hoặc khi về Trung-quốc, hoặc
khi ở ngoại dương, khi đi khi về
không ai lường được.

Khi ấy có Trần-kỳ-Mỹ và Lý-liệt-
Quân, cả bọn đều là nhà tân-học thông
minh mạnh mẽ, dưng lực hơn người,
thấy Tôn-Văn học thuật siêu quần,
giải lẽ rất rõ ràng, nên cả bọn đều
chịu vào một phe trong hội. Lại những
cái chỗ binh-học quan-trường, phần
nhiều còn đương làm quan nhà
Thanh mà nghe lời Tôn-Văn bài giải
rãi cũng bừng bừng như hổ Hồn. Thử
ấy các tỉnh, phủ, huyện quan dân
mười phần tư tưởng Cách-mạng hết
lắm chình. Cách-mạng là nghĩa gì? là
đổi mạng lệnh cả thay chánh-sách
mới. Và Hồn tộc chịu Mãng Thanh
chuyên chế hơn hai trăm năm, thiết
nói không cùng những đều thống khổ,
nay nhờ có nhà tân-học tổ bày lẽ
phải, chỉ tới chỗ thên bôn, thì ai lại

chẳng hết lòng hết sức mà vén ngục
mây ra, cho dưng thấy trời xanh tỏ rõ
hay sao? Nhơn có ấy mà Tôn-Văn
kêu rêu đau đớn cận lối, tự nhiên
người người nhẩy-phót, chốn chốn
vui theo. Lắm như vậy là phạm tới
phép vua luật nước. Cho nên Thanh
đinh Hoàng-thái-Hậu nghe thấu tai
trong dưng Cách-mạng Tôn-văn là
thủ lãnh, bèn nhóm các quan hội
nghị, Thái-Hậu hỏi rằng: « Tư Thái-
tổ hoàng-đế là khó hết bao nhiêu tâm
huyết, tốn hết bao nhiêu não cân,
mà tằm có đất Trung-Nguyên, bình
phục dưng bốn biển, mấy đời truyền
vị đến nay đã hai trăm mấy chục năm
dư, tưởng cho con cháu ta hưởng
ngôi hoàng-đế cho đời đời kiếp
kiếp. Có để dưng Cách-mạng nổi
dậy, hăm xò ngòi ác rất nhiều, dưng cho
chúng nó lập dân chủ Cộng-hòa,
hưởng phước tự-do bình-dẳng. Thiết
là vô đạo tội ác rất nhiều, mà bấy giờ
đây các tỉnh nhơn dân đều bị dưng
Cách-mạng vận-dộng. Thông Tôn-Văn
là đầu dưng trong bọn ấy, nếu không
nghe lời răn mà trừ cho sớm, e sanh
tội họa to, các quan liệu định lẽ nào,
tâu cho ta biết? »

Các quan đại-thần đều tâu rằng:
« Chỗ thấy của Thái-Hậu không hề sai
chợt, quân tót loạn con giặc ấy khi
không mà nổi sóng tung-bùng, cái
cách chúng nó làm, thiết nên dưng
giận. Phải lấy chánh pháp mà trị,
dưng răn kẻ khác học dờ, nếu để
cho chúng nó dưng, chúng ấy có
trừ cũng khó. Thái-Hậu nghe các
quan nói vậy thì đánh, bèn hạ chiếu
truyền khắp các tỉnh các nha, hề bắt
dưng tại Cách-mạng quân tan có thì
chém hết. Các chỗ dưng có treo hình
Tôn-Văn và thưởng cách. Trong tờ
thưởng cách nói: bắt kỳ là ai bắt
dưng Tôn-Văn dưng nạp thì thưởng
bạc một muôn đồng, còn dưng chỉ
chỗ mà bắt dưng thì thưởng năm
nghìn là phần nữa, bạc để dành sẵn,
quyết chẳng nói sai.

Từ có lệnh tập nã Cách mạng, thì tại
Cách mạng trốn đi xứ khác ăn mình.
Còn Tôn-Văn là người học giải trí cả
muru cao, chẳng lẽ rùng sợ, cũng
cứ việc đi về về Trung-quốc như
thường, tuy phép nước rất nghiêm
mà Tôn-Văn quen biết với dân các
nước nhiều, nên tra trộn đi về không
ai bắt dưng.

Tuy là Cách-Mạng, mà có hai phái
khác nhau, một phái thì làm hướn,
một phái thì muốn gặt p. Về năm trước
Tư-tích-Lân ám sát quan tỉnh An-Vi
là An-Minh, sau lại dưng Tư-tích-Lân
thì Tư-tích-Lân khai ỷ kiển với Tôn-
Văn chẳng đồng, nhưng mà đồng
làm Cách-Mạng, chớ, làm, dờ, bản,
muốn làm thế nào vậy bưng thì làm,
chớ không chịu khai cho ai cả. Tư-
tích-Lân thái rồi, Tôn-Văn mới ám
kiết với bọn Huỳnh-Hưng, dưng dờ
công việc xong rồi, Tôn-Văn xuất
dương lo mua súng ống thuốc đạn
kim thể chớ về Trung-quốc.

Viên-Hoàn.

(Còn nữa)

HƯỚNG-TRUYỀN

KHOA-HOC

CÁNG NGÀY CĂNG TẤN-BỘ
Cả tin báo rằng hôm ngày 27 Juillet
ở Paris, có một cái máy bay của
Chánh-phủ Đại-pháp bay từ sở Vô-
tuyệt-diện Sainte-Assise, bay dưng
một vòng 230 dặm, rồi trở về chỗ
cũ, không dưng mây mốt ché, chỉ
cho vô-tuyệt-diện cỡ dưng mà thôi.

HUẾ-KY BÀN LẤU KHÍ GIỚI CHO THUNG-HUẾ

Người Huế-ký vẫn bàn luận nhiều
khí-giới cho người Trung-huế. Có

xem số khí-giới dưng một mình viên
đại-uy L. D. Keranay bán cũng đủ
rõ. Số khí-giới ấy như sau này:
Một khẩu đại-bác 6 in và 104 viên
đạn.

Hai khẩu đại-bác 4, 7 và 1000 viên
đạn.

Hai khẩu đại-bác 75 m/m và 500
viên đạn.

Hai khẩu đại-bác 47 m/m và 127
viên đạn.

Mười khẩu đại-bác 40 m/m và 2364
viên đạn.

Một khẩu đại-bác 37 m/m và 250
viên đạn.

Một khẩu đại-bác 3 in có bình xe

HỘI NHÀ MÁY XAY LÚA VIÊN-ĐÔNG

(Rizeries d'Extrême-Orient)

HỘI NHẬT DANH VỐN HỒN 25 TRIỆU QUAN TIỀN LANGSA ĐỀU ĐÓNG TẤT SỐ
 Ở TẠI SAIGON, ĐƯỜNG BELGIQUE, MÓN BÀI SỐ 15. — NHÀ MÁY XAY VÀ KHO TRÚỞ TẠI CHOLON

CÓ PHÒNG VIỆC RIÊNG LO VỀ CHUYỆN LÚA

MUA LÚA VÀ LÃNH BÁN LÚA — GIÚM TIỀN LÚA VÀ THẾ LÚA — LÃNH LÚA GỖ KHO

TRƯỚC KHI BÁN LÚA xin hỏi bản hiệu; nếu vị điền-chủ nào mắc đi không đúng thì viết thư cho bản hiệu sẽ đến viếng mà bản luận. — MUỐN HỎI CHI TIẾT BỐN HIỆU
 ● SẢN LONG CẤT NGHĨA CHO HIẾT. ●
 CỐ ĐẤT HÀNG NGÀNH TẠI CẦN THƠ và có lập hành mua lúa nơi các chỗ thị-từ.

Một khẩu đại-bác hạng lớn và 125 viên đạn.

Hai ngàn bốn trăm viên đạn mai-hoa và 42 cái băng đạn.

Hai trăm sáu mươi tám ngàn sáu trăm viên cát-tát (hạng lớn).

Hai mươi ba cái máy điện thoại di động.

Mười tám khẩu các thứ đại-bác.

Một trăm sáu mươi ngàn bảy mươi khẩu súng tay.

28.300 viên cát-tát 799.

139 khẩu súng cũ kiểu súng Nga.

MỘT HỘT NGỌC TRAI ĐẲNG GIÁ 3500 ĐỒNG.

Tại Tân-thành về miền Nam-dương, mới đây có một lão Ngưu-dông tỉnh có gặp được một hộ ngọc-trai, có người trong thấy trả ngay 3.000 đồng.

Lão lúc đầu tưởng cũng là một vật tầm-thường không quý chi, sau nhơn thấy có người trả một giá cao ấy, mới chắc là viên ngọc quý lắm, bèn nói tăng lên một giá rất cao. Sau có người khách trả đến 3.500 thì mua được.

Cứ lời người nói thì hộ ngọc ấy nhờ đó bằng cái khuy áo, mới trông thì thực chẳng có cái gì đẹp lạ, nhưng nhìn kỹ ra thì thấy sắc vàng vàng lờ lờ và có ánh sáng lấp, cũng nhìn lâu càng đẹp. Tưởng cũng là một vật quý thì có vậy.

NGƯỜI LỪN VỚI NGƯỜI CAO LỚN

Có một tập-Tạp-chí ngoại-quốc mới đăng một bài rất ngộ nói về người lùn (nain) và người cao lớn (giant).

« Người mà nhỏ hơn hết ở Thế-giới-mới (Amérique) được 21 tuổi và cao 101 phân. Mà cũng có người nhỏ hơn nữa, như người « Polonais Bouvilavoski » cao 78 phân, (cũng 21 tuổi), — một người dân ở tỉnh Frise (ở gần xứ Hollande bên Âu-châu) 26 tuổi, cao 58 phân, — và một tên Hy-lăng Agybe del Sinai, 38 phân (cũng một tuổi đó).

Bây giờ nói qua người cao-lớn.

Tên cao-lớn Wytkins cao 6m 40 phân, được bốn lần rưỡi và bán chon dài năm lần rưỡi: — Tên Hans Krowe cao hai thước bảy lần rưỡi. Tuy hai tên đó cao vậy cũng chưa bằng tên Cayonus đã cao lại lớn người, cao hai thước tám lần rưỡi.

ĐÔNG-PHÁP-THỜI-SU

GIÁ BẠC

Kho Nhà-nước 8.60

Ngân-hàng Đông-Pháp... 8 60

Ngân-hàng Hongkong... 8 60

Shanghai... 8 60

Ngân-hàng Chartered... 8 60

Sté de Gérance de la Banque Industrielle de Chine. 8 65

GIÁ LÚA

Lúa chử đến nhà-máy Cholon (mất bao) mỗi tạ 100 kilos, là:

Vinhlong ..... 4 90 tới 4 95

Boacang ..... 5 05 " 5 15

Baixau ..... 4 95 " 5 10

Bacieu ..... 5 05 " 5 20

Giá thường hực

trung ..... 4 45 " 5 10

Hội chợ Hanoi

Quan Hội-trưởng phòng Thương-mại Saigon kính cho các thương-gia biết rằng: Nếu ai muốn dự cuộc Hội-chợ Hanoi, thì hãy đến phòng-văn Hiệp-lý phòng Thương-mại mà lấy giấy từ bằng tiếng Lan-sa và quốc-ngữ chỉ thế cách cho mình làm.

Các vị thương-gia có việc biên đầy tờ giấy rồi giao cho phòng Thương-mại gửi cho ông làm đầu Hội-chợ giám cho mình.

Nghề buôn đường

QUANG-NGAI. — Tỉnh Quảng-Ngai thôn sản nhất là đường. Mía đường gần khắp tỉnh. Mía đường thì từ cuối tháng chạp cho tới tháng sáu tháng bảy thì hết mùa. Các nhà buôn chỉ cần như là buôn đường đến nhiều hơn, vì thứ này tiêu thụ ra ngoài-quốc rất nhiều; mỗi năm xuất cũng trên hơn chín mươi ngàn tạ. Còn đường phân, đường phổi, thì chỉ tiêu thụ nội trong xứ mà thôi.

Nghề buôn đường

QUANG-NGAI. — Tỉnh Quảng-Ngai thôn sản nhất là đường. Mía đường gần khắp tỉnh. Mía đường thì từ cuối tháng chạp cho tới tháng sáu tháng bảy thì hết mùa. Các nhà buôn chỉ cần như là buôn đường đến nhiều hơn, vì thứ này tiêu thụ ra ngoài-quốc rất nhiều; mỗi năm xuất cũng trên hơn chín mươi ngàn tạ. Còn đường phân, đường phổi, thì chỉ tiêu thụ nội trong xứ mà thôi.

Nghề buôn đường

QUANG-NGAI. — Tỉnh Quảng-Ngai thôn sản nhất là đường. Mía đường gần khắp tỉnh. Mía đường thì từ cuối tháng chạp cho tới tháng sáu tháng bảy thì hết mùa. Các nhà buôn chỉ cần như là buôn đường đến nhiều hơn, vì thứ này tiêu thụ ra ngoài-quốc rất nhiều; mỗi năm xuất cũng trên hơn chín mươi ngàn tạ. Còn đường phân, đường phổi, thì chỉ tiêu thụ nội trong xứ mà thôi.

Nghề buôn đường

QUANG-NGAI. — Tỉnh Quảng-Ngai thôn sản nhất là đường. Mía đường gần khắp tỉnh. Mía đường thì từ cuối tháng chạp cho tới tháng sáu tháng bảy thì hết mùa. Các nhà buôn chỉ cần như là buôn đường đến nhiều hơn, vì thứ này tiêu thụ ra ngoài-quốc rất nhiều; mỗi năm xuất cũng trên hơn chín mươi ngàn tạ. Còn đường phân, đường phổi, thì chỉ tiêu thụ nội trong xứ mà thôi.

Nghề buôn đường

QUANG-NGAI. — Tỉnh Quảng-Ngai thôn sản nhất là đường. Mía đường gần khắp tỉnh. Mía đường thì từ cuối tháng chạp cho tới tháng sáu tháng bảy thì hết mùa. Các nhà buôn chỉ cần như là buôn đường đến nhiều hơn, vì thứ này tiêu thụ ra ngoài-quốc rất nhiều; mỗi năm xuất cũng trên hơn chín mươi ngàn tạ. Còn đường phân, đường phổi, thì chỉ tiêu thụ nội trong xứ mà thôi.

Nghề buôn đường

QUANG-NGAI. — Tỉnh Quảng-Ngai thôn sản nhất là đường. Mía đường gần khắp tỉnh. Mía đường thì từ cuối tháng chạp cho tới tháng sáu tháng bảy thì hết mùa. Các nhà buôn chỉ cần như là buôn đường đến nhiều hơn, vì thứ này tiêu thụ ra ngoài-quốc rất nhiều; mỗi năm xuất cũng trên hơn chín mươi ngàn tạ. Còn đường phân, đường phổi, thì chỉ tiêu thụ nội trong xứ mà thôi.

Nghề buôn đường

QUANG-NGAI. — Tỉnh Quảng-Ngai thôn sản nhất là đường. Mía đường gần khắp tỉnh. Mía đường thì từ cuối tháng chạp cho tới tháng sáu tháng bảy thì hết mùa. Các nhà buôn chỉ cần như là buôn đường đến nhiều hơn, vì thứ này tiêu thụ ra ngoài-quốc rất nhiều; mỗi năm xuất cũng trên hơn chín mươi ngàn tạ. Còn đường phân, đường phổi, thì chỉ tiêu thụ nội trong xứ mà thôi.

Nghề buôn đường

QUANG-NGAI. — Tỉnh Quảng-Ngai thôn sản nhất là đường. Mía đường gần khắp tỉnh. Mía đường thì từ cuối tháng chạp cho tới tháng sáu tháng bảy thì hết mùa. Các nhà buôn chỉ cần như là buôn đường đến nhiều hơn, vì thứ này tiêu thụ ra ngoài-quốc rất nhiều; mỗi năm xuất cũng trên hơn chín mươi ngàn tạ. Còn đường phân, đường phổi, thì chỉ tiêu thụ nội trong xứ mà thôi.

Nghề buôn đường

QUANG-NGAI. — Tỉnh Quảng-Ngai thôn sản nhất là đường. Mía đường gần khắp tỉnh. Mía đường thì từ cuối tháng chạp cho tới tháng sáu tháng bảy thì hết mùa. Các nhà buôn chỉ cần như là buôn đường đến nhiều hơn, vì thứ này tiêu thụ ra ngoài-quốc rất nhiều; mỗi năm xuất cũng trên hơn chín mươi ngàn tạ. Còn đường phân, đường phổi, thì chỉ tiêu thụ nội trong xứ mà thôi.

Nghề buôn đường

QUANG-NGAI. — Tỉnh Quảng-Ngai thôn sản nhất là đường. Mía đường gần khắp tỉnh. Mía đường thì từ cuối tháng chạp cho tới tháng sáu tháng bảy thì hết mùa. Các nhà buôn chỉ cần như là buôn đường đến nhiều hơn, vì thứ này tiêu thụ ra ngoài-quốc rất nhiều; mỗi năm xuất cũng trên hơn chín mươi ngàn tạ. Còn đường phân, đường phổi, thì chỉ tiêu thụ nội trong xứ mà thôi.

Nghề buôn đường

QUANG-NGAI. — Tỉnh Quảng-Ngai thôn sản nhất là đường. Mía đường gần khắp tỉnh. Mía đường thì từ cuối tháng chạp cho tới tháng sáu tháng bảy thì hết mùa. Các nhà buôn chỉ cần như là buôn đường đến nhiều hơn, vì thứ này tiêu thụ ra ngoài-quốc rất nhiều; mỗi năm xuất cũng trên hơn chín mươi ngàn tạ. Còn đường phân, đường phổi, thì chỉ tiêu thụ nội trong xứ mà thôi.

Nghề buôn đường là một nghề rất quan trọng và rất có tác ở Quảng-Ngai, mà người mình để cho người Hoa-Kiên chiếm lấy một phần lợi rất lớn, thật đáng tiếc!

Thương-hại cho người nhà-quê mình có đường cũng không biết bán cho ai, chỉ có bán cho người khách mà thôi, nên họ muốn mua giá nào cũng phải bán giá ấy, nếu không thì không biết bán cho ai.

Ấy cũng bởi vậy nhà Đại-gia, mấy tay cự-phủ ta không nghĩ đến điều thiệt hại cho dân nghèo, nên mới ra thế đó. Nhưng cũng may cho dân ta, là vì mấy năm nay dân người khách họ đua nhau chống bán giảm giá gặt giá, mua cao hơn mấy chục, thành ra người nhà-quê mình được nhờ. Năm nay làm nhà được lợi khá, còn khách thì bị lỗ cũng nặng.

Tuy vậy chứ cũng phải lo đến việc tương lai của nền thương-nghiệp nước nhà. Tất mong cho người mình thân nghĩ lại!...

Núi lửa ở Lào

QUANG-NGAI. — Ngày 27 tháng nam ta, hơn một ở làng Suối-bùn thuộc về huyện Nghĩa-bành, giữa ban trưa bỗng dưng ba hòn đá lớn ước bằng mai nhà, trên chót núi lửa âm ỉ xuống hố, như long trời lở đất, nhơn-dân gần đó thất kinh hỗn vía, may thay gia cư cách xa nên không hề gì.

« Thương-hại biến tang-diễn » cũng là lẽ thường của Tao-hóa, huống là núi lửa non mơn-la-sư thường có, nào có lạ gì, thế mà dân-cư ở đó cho là điềm bất-tường, trời bày ra trước mắt thì thế nào trong năm cũng không khỏi tai họa cho dân trong làng.

Nhà nhà nghe lời càng sợ, đều ran vài cũng phải lễ thần, cầu nguyện cho tai bay và khỏi. Ôi! thời mê-tin dị-dao của người mình bao giờ cho hết được! Số chẳng biết thiên-tai thủy hỏa là cơ trời thì phải chịu, chứ sợ sét van vài mà tránh được hay sao!

Bị xe lửa cán

TANAN. — Hôm bữa 31 Juillet rồi đây, con nhỏ Tô-thị-Tuoi, 13 tuổi, đưa cha mẹ nó ra ga xe lửa Tân-an để đi Saigon. Khi người mẹ lên ngồi xe rồi thì cô lại còn thiếu một gói đồ mà con nhỏ quên đưa, bèn kêu nó đi tìm gói đồ quên đưa.

Con nhỏ vào đường-rail thì kể xe số 12 ở Saigon vừa đến, con nhỏ hết hồn lình-quỳnh, rồi kể bị xe cán!... chứng sự ngay tại thì đầu của con nhỏ đã bị bể tiêu rồi! Thương hại thay!

Mất-trộm một cái xe-máy

SAIGON. — Hôm 26 rạng mùng 27 Juillet, chứng lối hai giờ rưỡi khuya tên Nguyễn-văn-Van ở đường Verdun bỗng chột nghe tiếng người vờ nhỏ la lên, giật mình thức dậy, thì thấy cửa sau đã cạy ra rồi, lại thấy có một người cỡi xe máy chạy đi. Và chột tên này lấy xe máy của và, mà quả vậy: va rớt đèn coi lại thì xe đã mất rồi. Va muốn chạy theo bắt, nhưng bước chơn qua ngạch cửa, thì trật té, chứng ngồi dậy, thì đưa mắt trông đã đi xa quá rồi!

Song đi có bớt chớ không biết làm sao. Lính tuần-thành cũng dò xét hết sức, nhưng không ra mối, vì có biết tên biết mặt kẻ ăn-trộm đó đâu!

Nhưng cũng may: có một tên xe-kéo là Huỳnh-văn-Vui, lại nói với tên Van như vậy: hôm buổi tối bữa 26, trong khi nó đi đường Verdun có gặp tên Xuyê là một đứa hoang đường thớ này rủ nó đi ăn trộm một căn nhà nào trong dải phố Verdun này chứng lối hai giờ khuya.

Tên Vui nói không bằng lòng, vì nó sợ ở tù lắm. Rồi cũng hai giờ khuya tên Vui lại gặp tên Xuyê một lần nữa cũng lần quan ở mấy căn phố đó; có hai tên cu-li xe kéo khác cũng thấy vậy.

Ông có đi kiểm bắt đảng tên Xuyê, nhưng nó chối hoai. Mà duyên có của nó bây ra đều không dịch-dàng, nên nay nó đã bị giải đến tòa rồi.

Đặng vào trường Điều-đường y-sanh bôn-quốc

Mấy vị kể tên sau đây đặng vào học lớp tập-thứ lần thứ-như ở trường Điều-đường y-sanh bôn-quốc ở Cholon: Nguyễn-văn-Dau, Nguyễn-văn-Xuân, Ngô-văn-Mang, Trần-văn-Bảy, Trần-xuân-Mộc, Tài, Trịnh-văn-Tan, Trần-kim-Kinh, Lê-văn-Lai, Chiêu, Bàu, Phạm-văn-Chí, Đoàn-văn-Mit, Đỗ-văn-Tan, Võ-văn-Thính, Huỳnh-văn-Tan, Nguyễn-tam-Bình, Phạm-văn-Tiến, Trần-quang-Vàng, Nguyễn-văn-Chanh, Đặng-văn-Dang.

Ty giáo-huấn

Mới lập ra ở Saigon một trường sư-phạm cho con gái (Ecole normale d'institutrices indigènes). Vì chưa cất đặng trường riêng, nên lớp học này sẽ để ở ở Nữ-học-đường Saigon.

Cuộc thi tuyển lấy Thơ-ký sở Bách-phần.

Theo lời nghị-định của quan Toàn-quyền đề ngày 25 Juillet 1923 chỉ rõ rằng cuộc thi này không buộc phải có cái văn-bằng chi, vậy thì ai cũng đặng thi, nhưng ít nữa phải đặng mười tám tuổi sắp lên.

Theo đơn xin thi phải có một tờ giấy chứng rằng mình là người nước nào, — một tờ sao-lục án-toà hay là một tờ chứng tánh-hạnh của mình, — một cái giấy của quan Thầy-thước.

Ngày mở hội thi, khi trước định ngày 13 Aout 1923, nay định lại ngày 13 Septembre 1923. Ngày hết thầu đơn là bữa 12 Aout này. Đơn xin thi phải gửi đến cho ông phó Quản-lý sở Bách-phần ở Saigon.

Nước lụt

BẮC-KY. — Ở Cao-bằng vì trời mưa nhiều quá, lại nước dâng lên hoài làm cho hư hại mấy nơi trồng lúa. Hiện nay Thành-phố Cao-bằng bị nước tràn gần khắp. Con nhiều nơi bị nước dâng lên cao quá, làm cho không thể ở đặng, nên dân-cư phải bỏ nhà mà đi.

Ở Thái-khet thì bị lụt khắp hết, có nhiều làng ở mấy nơi đồng bằng đều bị hư hại. Có một người lính mộ bị chết trôi.

Cá biết kêu

Về thôn Dịch-thạch là một nơi thôn-quê gần biên thuộc về Nam-kỳ, thôn ấy ở cách biên chỉ độ hơn ngàn thước, nhà lều cất ở liền nhau dần; cư ở đây đều chuyên về nghề làm ruộng. Về độ này trời nắng mưa, đồng ruộng đều đầy tràn, nên những nhà làm ruộng thường xê các bờ ruộng để cho rât bát nước đi để cây cấy. Cứ mỗi chđ xê ấy thì là đặt một cái trum để bắt cá tép và tôm cua. Mới đây có một người cũng đi đặt trum chđ ruộng của mình, mới lúc lâu, thì thấy trong đó có tiếng kêu như tiếng chim. Người đó lấy làm lạ, sợ hãi quá, vội chạy đến xem thì thấy một con cá lớn, vậy đó trông ra sắc như sắc chim mà đen đen, đầu nhọn, mỏ dài mà miệng thì rộng coi như đầu con hạt, mình thì mập tròn mà không có đuôi, lại có hai cái cánh nữa. Lúc ấy người nông-phu mới biết cái tiếng mà nghe là tiếng con cá này, lập tức bắt cá đó đem về nhà, đem ra cân thì được một ký-lô. Đường lúc cân thì con cá ấy lại kêu nữa mà tiếng kêu lớn hơn khi trước. Người ở gần đến coi rất đông, lấy làm kì quái. Nêu kêu gần đó nấu gần chín một nồi cơm, thì im đi rồi chết. Người đó lấy làm vật quái lạ bèn đem quần ngoài bãi biển. Sau có một ông già nghĩ tiếc con, luyem đem về nhà nấu ăn thì nói rằng thịt nó cũng như thịt mọi con cá thường mà thôi.

Cá mà biết kêu, đó cũng là một điều lạ ít khi nghe thấy, tưởng cũng có thể làm một cái vấn-đề mới lạ để các nhà bác-vật học nghiên cứu xem coi tại sao vậy.

Hội-chợ Hanoi

Mới có tin báo rằng Hội-dồng trị-sự Hội-chợ Hanoi báo cho rằng các hãng tàu biển Messageries Maritimes và Chargeurs Réunis đã thuận giảm tiền chđ 25% (chia từ một phần) cho các hàng-hóa ở các cửa biên Đông-pháp hay là các Thuộc-địa khác gửi thẳng về Hội-chợ Hanoi. Còn thể lệ các hàng-hóa được giảm tiền chđ ấy phải có giấy gì làm bằng-cớ, thì sau chủ hai hãng tàu ấy sẽ đặng các Đại-biêu cắt-nghĩa rõ ràng cho.

Một trường Cao-đẳng Văn-chương lập tại Hanoi

Mới lập tại Hanoi một lớp học cao-đẳng dạy rộng khoa văn-chương có quan quân-lý sở giáo-huấn ở Đông-pháp xem sóc. Lớp học này cũng chưa đặng gọi là cao-đẳng, nhưng lần lần sẽ mở rộng thêm hầu lập thành một trường cao-đẳng văn-chương thật. Lớp học cao-đẳng đó chia ra như vậy: lớp dạy và diễn thuyết cho công-chúng và cho học-sinh các

trường cao-đẳng nghe. Người ở ngoài đến học thì không có tiền tiền nhưng phải có giấy của sở Học-chánh ở Hanoi cho mới đặng vào. Giấy đó ba tháng thì có phát một kỳ (không tốn tiền) song phải có cái chỉ làm bằng-cớ rằng mình đủ sức vào học mới đặng. Kỳ nhập-học tới đây thì có một lớp dạy văn-chương pháp và một lớp dạy triết-học giao cho mấy sư-phạm dạy trường Cao-đẳng. Chánh-phủ sẽ mở ra một lớp dạy sử-ký và địa-lư và bày ra nhiều cuộc diễn-thuyết về Văn-chương cho người ngoài đến nghe.

YẾT THỊ ĐẤU GIÁ

AVIS D'ADJUDICATION

Lieu, date et heure de l'adjudication: Bureau de l'Ingénieur en Chef des Travaux Publics à Saigon, le jeudi 23 Aout 1923 à 10 heures.

Objet: Construction d'une classe supplémentaire, d'un préau et surélévation du bâtiment en façade sur le boulevard Calliéni à l'Ecole de Cholon.

Importance approximative des travaux (non compris la somme à valoir): 7.962\$86.

Cautionnements provisoire et définitif: 130\$00 et 1.600\$100.

Bureau où le cahier des charges peut être consulté: Bureau du Service des Bâtiments Civils à Saigon.

PROVINCE DE GIADINH

AVIS D'ADJUDICATION

Lieu, date et heures de l'adjudication: Inspection de Giadinh, le 18 Aout 1923 à neuf heures du matin.

Objet: Construction de la Maison commune du village de Binh-khánh canton de An-thị circonscription de Nhâ-Bê.

Importance approximative: 2196\$97.

Cautionnement provisoire: 37 00.

Cautionnement définitif: 74 00.

Bureau où le cahier des charges peut être consulté: Inspection de Giadinh, 4e Bureau du Gouvernement.

Giadinh, le 13 Juillet 1923

L'Administrateur.

CAILLARD

LỜI RAO CẦN KÍP

Chư Nghiệp-chủ và chư Thương-gia, mỗi khi muốn mua đồ hay là đồ hàng, đừng ai ngại chi hết, hãy đến tại hãng ông BOY LANDRY món bài số 17 đường Bô Bonnard, bên hông rạp hát tây thì chư tôn sẽ thấy hãng có trữ nào là rượu chác đủ thứ, đồ gia vị và thuốc điều hiệu Jón.

Nếu chư tôn không có dịp đến viên hãng chúng tôi thì xin viết thư, hoặc cử tây hay là chư quốc-ngữ cũng đặng mà xin cuốn ca-la-lô có kê các món hàng hóa và giá cả thì hãng gửi cho liền.

Mẹ-củ, con-tiến

Bà-huê khách-Lầu, tước-không nhà ngũ ông-cop ở ngan Trường-tiến cũ đường Pellerin, món bài số 102 và 104.

Mới ngành-lập thêm một sở khách phòng cũng trong đường ấy; phòng đã rộng, mát, sạch; tủ, bàn, ghế, giường và mùng nệm tinh-khiết, có chỗ tắm chỗ tiêu dùng máy nước rưới rửa, lại có nhà bếp phòng boy riêng theo mỗi căn; rất tốt đẹp hơn sở phòng chánh; thật nên yên-lĩnh, chẳng ồn-áo, không tạp-nạp như các nơi khác, qui khách đã có đến rồi cũng đủ biết, vì bản hiệu không vụ lợi thái-quá, để chđ khách-phòng lấy làm chỗ nghỉ-phòng, làm cho khách lờ chơn tạm trú ấy ngại đêm hôm ăn-tạp không ngại-ngủ được.

Sở khách-phòng ngành này nếu khách viên phưong muốn đến Saigon chơi là ngày hoặc ở đường binh, cũng tiện vì rộng lớn lại có chỗ cho kẻ phục sự ở ăn nấu nướng được.

Kính cáo Lỵ-châu trường tốt Chủ-nhơn Huỳnh-dinh-Điền, cần khai

Dầu lửa dầu sản

Dầu lửa dầu sản tốt lắm thay. Lại thêm giá rẻ ít ai tày. Tại đường Lợ-phép Saigon đó, Cửa Hàng Huê-ký mới bán đây.

HÀNG MỚI QUẢ BẦY CHUỐT

(Thứ bảy này nhay lắm, hề có chuốt lại ăn thì nó đập chết tức thì; mười con không lấy một).

Thứ bảy bằng sắt một cái. 0 60

Thứ bảy bằng cây một cái. 0 40

Thứ bảy gài chuốt nhỏ. 0 15

Réchaud à alcool 1 cái. 0 80

Canne de voyage en campagne một cái. 0 60

Canne de promenade de la Société corne 1 cây. 0 80

Đồng-hở-ré hiệu Allemand, ré 7 lần, kiếm chỉ giờ bằng radium, đêm tối ngó thấy, một cái. 4 50

Khuôn đồ lình chụp 6. Postale (celluloid) một cái. 0 30

Và nhiều thứ khác rất đẹp.

Mến nhiều thứ tốt, giá từ 2\$50 tới 10\$50

Draps de lit, tale d'oreiller, áo cho con nít nhỏ 2, 3 tuổi bằng laine, kiểu tốt lắm (Burnous) một cái \$ 00.

(Mua cả số giá riêng).

NGUYỄN-ĐỨC-NHUẬN

73 Bd. de la Somme SAIGON

TRAM NAM KHONG PHAI

NHÀ HỌA CHON DUNG

NGUYỄN-ĐỨC-NHUẬN

Số 73, Boulevard de la Somme

(NGANG GATE XE LỬA GIỮA CHỢ CỎ)

SAIGON

Thợ vẽ tiệm này đã có bằng cấp tốt nghiệp nơi trường xau nghệ, và được 3 cái bằng-cấp Đẩu-xảo Hanoi; mới năm rồi dự cuộc Đẩu-xảo thành Marseille lại được thưởng bằng cấp và Médaille rất xứng đáng. Hình vẽ thật tinh-xảo và dễ trăm năm không phai.

Chư qui vị muốn vẽ xin gửi hình chụp đến hoặc viết thư hỏi, tiệm này sẽ gửi cho một tờ cáo bạch có biên rõ thước tất giá cả và cái nghĩa phân minh.

HÀNG CHANH BEN HUÊ-KÝ HIỆU:

ASSOCIATED OIL COMPANY OF CALIFORNIA. E. U. A.

Hãng: ASSOCIATED OIL COMPANY OF INDO-CHINA L^{te} làm Đại-ly toàn cõi Đông-Pháp, món bài số 34 đường Lefebvre Saigon.

Danh đầy tiếp đđ:

Associated Saigon

Dầu xăng hiệu BROG

Dầu thép nổi

ASSOCIATED

ESSENCE

ASSOCIATED

KEROSENE

ASSOCIATED

KEROSENE

ASSOCIATED

KEROSENE

ASSOCIATED

KEROSENE

ASSOCIATED

KEROSENE

ASSOCIATED

KEROSENE

ASSOCIATED

KEROSENE

ASSOCIATED

KEROSENE

ASSOCIATED

KEROSENE

ASSOCIATED

KEROSENE

ASSOCIATED

TAN TAN HIẾP THÀNH
 Ở lại đường Viênot số 40 gần chợ Saigon mới.
 HUỖNH-VĂN-NHUNG, kẻ nghiệp.
 Làm và bán đồ nữ trang theo kiểu kim thời, làm đã mau mà lại khéo, lại có làm ở ăn trâu có
 chưng Lăng đồng xỉ ni-kên (Nickel), qui khách ở Lạc-châu nếu cần dùng đồ làm tại tiệm
 tôi, xin viết thư thương nghị.
 Đồ làm rồi sẽ gửi lập tức Contre-Remboursement, nghĩa là đem tiền đến đóng cho nhà thơ mà lấy đồ.
 HUỖNH-VĂN-NHUNG, kẻ nghiệp.

HÀNG NHÀ LÀM RA : GIÁ BÁN THIẾT RẺ
TANG-KHANH-LONG chúng tôi mới lập thêm một hàng
 tại Hanoi số nhà 152 đường Coton, chỉ chuyên chế các thứ
 hàng kể ra sau đây :
 Nón Casque trắng-vàng-sâm, đủ kiểu ; Giấy tây, giấy hạ An-
 nam, giấy Nhứt-bồn.
 Chiếc trải salon, và cầu thang; tapis chui chân; rương và
 valises bằng da.
 Ghế sịch du, ghế Thonet « chaises ».
 Đòn kim tròn, và cần, đủ kiểu; hàng bạc: xuyến, lảnh, thẻ,
 lụa, vải may mùng, đồ thêu, dentelles, ba-ton (cannes).
 Nón nũ « feutres » mua tại bên tây. Và khác các thứ con
 dấu bằng đồng, bằng đá, Cẩm-Thạch vân vân.
 Như qui khách muốn mua thứ gì về bán, sẽ có lời nhiều
 thời xin dời gót ngọc lại tiệm **Tang-khanh-Long** số nhà 10
 đường Catimat và tiệm nhánh **Đông-nam-Mỹ** số 90 đường
 Bonnard ; giá cả chúng tôi xin tính theo như ở Hanoi.
 Nay kính mời
TANG-KHANH-LONG
HANOI - SAIGON.

Sté anonyme Trung-Huê, Manufacture Cochinchinoise
 de Tabacs, Cigares et Cigarettes
 Quai de Belgique, n° 217 à 224, Saigon
 (Nam-ký Trung-Huê yên thảo hữu hạn Công-ty)

煙香吟鳥 Thuốc diều hiệu CON O mỗi gói 20 diều.
煙香吟竹 Thuốc diều hiệu LA TRE mỗi gói 20 diều.
煙香吟星 Thuốc diều hiệu SAO mỗi gói 20 diều.
 Thuốc diều này tri
 danh đã lâu rồi ai ai
 cũng biết, thiết là ngon
 gât, nhiều người ưa
 thuốc thiết ngon thì
 dùng thứ này làm sao
 cũng vừa ý.
 Chư quân muốn ngời xem mỹ-nghệ ảnh cũng là năm sáng danh sơn kính
 vậy nhâm dịp may xin chờ hồ qua rất ưong.
 Nguyên vì bốn Công-ty chẳng tiếc số tiền trong phí nước thay danh họ
 bên Thượng-hải sang qua về tượng mỹ nhol và tranh sơn thủy, mỗi bức đều
 có dính nguyệt phần niên hiệu lịch tàu và lịch tây, vài bức đây sẽ ra rất nhiều.
 nhưng mà không phải bán, bốn Công-ty định sách tận cho chư quân như vậy.
 Ai có đủ 20 cái bao thuốc Ngòi-sao thì đổi được 1 bức sơn thủy và lịch.
 Ai có đủ 20 cái bao thuốc Con-o thì đổi được 1 tấm hình và lịch hoặc mỹ
 nhol hoặc sơn thủy.
 Như ai có ba thứ đủ 30 cái cũng đổi được 1 tấm hình và lịch hoặc mỹ
 nhol hoặc sơn thủy.
CHỖ ĐỔI HÌNH VÀ LỊCH :
 Cholon. — Lương-phước-Sanh, Rue des Marins, n° 223.
 Cholon. — Châu-ký-Lan, Rue Caudet, n° 66.
 Vậy ai có bao thuốc không mà nhân hiệu của hàng này thì mau đem đến
 mấy hàng đã nói trên đây mà đổi thì đáng liêu chẳng sai.

Bán sỉ và bán lẻ các thứ trà của Annam
Bán đủ các thứ hàng hóa ở ngoài Bắc
May quần-áo dài Annam, và đồ Tây

Trà mạn ướp các thứ bông thơm.
Trà tàu người mình chế ra. Uống nó ngon lắm.
Trà hột, có thứ thiết lốt, cũng có thứ vừa vừa.
Trà nũ, ướp bông thơm.
Lá với, nũ với 2 thứ này uống nó liêu lắm.
Các thứ nón Casques.
Giày hạ dòn ông, dòn bà.
Đép dòn ông, dòn bà. Và các thứ hàng hóa Bắc.
Thợ may thiết khéo, may đồ dài dòn ông, dòn bà, và
đồ tây đủ kiểu, xin làm theo vừa được lòng quý ông, quý bà,
còn giá cả, linh phải chăng.

PHƯƠNG-THAI
 đường d'Espagne số nhà 151
 Chủ nhơn : **NGUYỄN-THI-THÌN**
 Kính mời

PHÒNG TRƯỞNG HANG THIÊN NGHỆ
HIỆU LÂM-QUANG-SĨ
 N° 92, Boulevard Bonnard
 Ngang nhà thuốc thì (chợ mới) Saigon
LÂM-NGOC-THẠCH
 Trên lầu N° 58, Rue d'Arnan
 Ngang tòa Tân-Đào (chợ cũ) Saigon

Kính cùng quý Ông, quý Bà, quý Thầy
 và quý Cô đang ở : Nguyên chúng tôi
 làm nghề trông rang và bích rang
 vàng có hơn tám năm dư, nên sự kỹ
 càng, chắc chắn và khéo léo của chúng
 tôi làm chúng khác với người Lào-gi,
 song một điều nên lưu tâm là nghề
 chúng mà lại g riêng của người tự
 vậy mà thôi.
LÂM-QUANG-SĨ
 Kính cõ.

TIỆM
HÀ-PHƯ-ỐC-SANH
 Vinh-Phước — Sudec
 Một căng phố trừ đủ thứ thuốc
 Tây Tàu thuần hiện.
 Dầu thơm, giấy, viết, mực đã
 học trò dùng.
 Một căng bán xe máy và đồ phụ tùng.
 Rượu Tây, rượu Tàu, đồ hộp và
 đủ đồ dùng trong đám tiệc.
 Giấy, nỏn, giẻ, quần áo-lẻ,
 hàng Bắc, hàng Tàu, lảnh may y phục
 Annam
 Căng có bán đủ thứ thuốc của tiệm
 Nhị-thiên-Dương Cholon.
 Tầng trên lầu có cho nướn
 Phòng ngủ.
 Tiệm này luôn bán chắc chắn và
 p rước từ lễ ; giá nời hơn các nời.
 Xin đồng-bang quang cõ, tôi
 hết lòng đợi ơn.
 Nay kính mời.
 Chủ-nhơn : **HÀ-PHƯ-ỐC-SANH.**

NAM-HOÀ-PHAT
 SELLERIE HARNACHEMENT
 N° 150, Rue d'Espagne — SAIGON
 Tiệm này của người Annam, có
 may đồ bất kể ngựa, da tây, da dõ,
 đủ thứ, lớp muối may nệm cho xe
 hơi, xe ngựa, xe kéo, và vỏ xe hơi
 bằng máy dòn khí, (Vulcanisation)
 y theo lối giao, bề chõ cũ và lại không
 có tinh tiền.
 Lành làm ghế nệm ngồi có ruột gà
 (Recessorts) lớp bằng da, nũ, nhưng, lố
 có bông; có làm dây nịch bằng da
 tây theo kiểu kim thời, rất đẹp.
 Tiệm này bán mỗi món đều giá
 rẻ hơn các tiệm khác.
 Qui-khách trong lục châu có
 muốn mua hay là hỏi việc chi xin
 mời đến tiệm tôi thương nghị, hay là
 viết thư thì tôi sẵn lòng hồi âm lập
 tức.
 Toàn là thợ Nam-ký làm trong
 tiệm này.
 Chủ nhơn kính đõn.
PHAM-VĂN-NGO.

舖私作利昌號西
DU'ONG-DIEN
 Marchand de Meubles
 Rue Catinat 109-111-113
SAIGON
 Tiệm tôi có bán giường đồng
 chon vườn, đồ mõi nòn bằng
 đồng ở bên Huế-ký mới lại.
 Giường đồng, sắt, cây, theo
 kiểu kim-thời.
 Bàn ghế, tủ kiến, da cầm-thạch
 và các thứ ghế hiệu THONET lại
 có tủ, bàn, ghế đánh vernis
 tampon.
DUONG-DIEN

IMPRIMERIE DU CENTRE
Louis MINH
 76, Boulevard Bonnard, Saigon, 76.
NHÀ IN - IMPRIMERIE DU CENTRE -
CÓ DỮ CÁC THƯ CHỮ
TÂY, QUỐC-NGŨ, ANNAM LỚN NHỎ ĐỀU CÓ
ĐÃ IN MAU MÀ GIÁ LẠI RẺ
TẠI ĐÂY CÓ ĐÓNG SÁCH DỮ KIỀU VÀ BÀN GIẤY

PHAI NGŨA THUỐC GIA
 Kính lời tỏ với Lạc-Châu Chư-Tôn
 được rõ, những các thứ thuốc Cao,
 Đon-Huân-Tân của bõn Đường đều
 là thuốc của ông Lương-Y Vi-Tề-
 Sanh bản thân ra công chọn lựa các
 thứ Thánh-Dược nời mây Đanh-Sun
 mà chế luyện cho tận thiện tận mỹ,
 rồi mới đem ra mà cứu chúng giúp
 đời, đáng kính ông Phật mà làm kỷ
 niệm.
 Xưa nay cứu sống mạng người lấy
 số ngàn nướn mà kể, khắp cả Hoàn-
 Cầu đều xưng danh tụng đức, thiết
 bõn Đường mừng chẳng xiết chi.
 Chẳng lẽ mới đây lại có kẻ gian nỏ
 giục đõ từ lợi, chũng kẻ tôn nhol nên
 nỏ dùng các thứ thuốc rất xấu hèn
 mà chế ra thứ Cao-Đon-Huân-Tân
 rồi nỏ để hũ là...Tiền-Dương-gi đõ v.v
 rồi nỏ nhũ theo kiểu của bõn Đường
 mà làm những bao, những hộp, những
 ve, giống tựa tựa như của bõn Đường
 vậy mà gởi bán các nời, song lữ
 xem cho kỹ thì biết giả chon.
 Vậy từ đây, nếu Chư-Tôn có mua
 thuốc của bõn Đường thì phải nhìn
 cho kỹ chữ hiệu Nhị-Thiên-Dương và
 hảnh ông Phật-Mập thì mới khỏi làm
 thuốc giả.
 Cholon, Đường Canton số 38,
NHỊ-THIÊN-DƯƠNG chủ-nhơn cõn
 cõn.

TIỆM ĐÓNG XE
Sửa xe và bán đồ phụ tùng
 đường Luro môn bài 99 và 101
 (Đất-hố) Saigon
TÂN-VĂN-HIỆP, chủ tiệm
 Kính cùng Lạc-châu qui khách đõng
 rõ : Tiệm tôi có đõng đủ kiểu xe như
 là xe mui, xe hai bánh, xe kiển, xe
 kéo và cũng có bán các thứ xe cũ sửa
 lại chắc chắn; có bán đèn xe đã kiển,
 bánh xe cao-su bằng cây giả tị bõn
 tay chõ lữ, cao-su đặt để thay trong
 bánh, kiển đèn tây, đủ bất kể xe dõc
 kiển và xe song mà bằng da trâu may
 rất khéo và chắc, có bán yên cõn,
 chũng dõp hai tiến, bích để thấp
 đến khi đã theo xe. Sơn xe. — và sửa
 xe.
 Cõn xin qui khách có dịp đến Đất-
 hõ xin ghé lại tiệm tôi một khi trước
 cõn công cuộc của tôi làm, sau cõn cõn
 dùng món chi da thiếu mua giúp lữ
 nời, thì tôi rất cảm ơn hạ cõn. Cũn
 chũn qui khách ở xa muốn gởi thư
 hỏi thăm món chi cũng gĩa cõn tôi sẵn
 lòng hồi đõp.
 Chủ-nhơn cõn kính.

THIỆT-NHỆP-XU'ONG
 F. NAM & L. LUC FRÈRES
 đường Pellerin môn bài số 142, 144
SAIGON
 Bõn hiệu chuyên việc tu hồ máy
 viết, từ sắt đủ kiểu.
 Lữn sắt bõng và các thứ kim khí rất
 lữ lữ.
 Sửa súng và đủ các thứ khí giải.
CHUYÊN NGHỆ. — Mũi dao lớn
 nhỏ, mũi kéo, dao cạo vằn vằn, dũng
 máy dõn dõn mũi thật hèn. — **Soudure**
Antigène.
 Bõn các đồ phụ tùng theo kiểu vữ
 tầm thường và dõng chũ.
RÈN GIƯỜNG SẮT
VÀ ĐỒ DÙNG NGOÀI HUẾ-VIÊN
LÀM ĐỒ BẮNG SẮT
 Cửa và rào sắt, cửa ngõ rào sắt đủ
 kiểu đủ rỏ mĩ.
 Làm kiển huế-mỹ và kiển thường.
 Ông khóa và chĩa khóa thiết chắc.
 Có làm đồ thân-lõi (paratonnerre)
 chũn tạo và sửa máy móc xe-hơi, xe-
 máy hơi.
 Làm đồ gởi đi Lạc-tĩnh.
 Công việc làm kỹ lưỡng mà giá rẻ.

LỜI RAO CẦN KIẾP
 Kính cùng Lạc-châu chũn qui khách đõng
 rõ : nũn vì tôi mới chọn đõng một
 chũn đặt dũng hèn nời gĩa rất lữ lữ
 nên tôi đã lập một cõn lò-giạch để hiệu
 là **Nam-thành-Phai** tại nời ngoài vòm
 Thổ-Tiểu tuc kểu là Vòm-cũ mĩ lữ lữ
 (Tàu).
 Lò giạch của tôi dũng tuy mới lập
 mà lữn đã thử nời gĩa, như là
 gĩa tiêu, gĩa thũ, gĩa tàu, nời
 dũn lữn, nời mõi, nời ông.
 Lại tôi cũng có trữ bán vữ, ciment,
 các, gĩa bích-ton nũn.
 Kính xin chũn qui khách thương tình
 như cõn cõn dũng các món nời trên
 dũn xin tôi lữ gĩa tiếp cõn tôi, tôi
 rất cảm ơn.
 Chủ nhơn
NGUYỄN-TRUNG-CHÁNH
 Lữn Đĩnh-Quĩ

TRAN-LONG
TIỆM ĐÓNG GHÉ MÁY
ROTINER
 Réparation des Raquettes
 Rue Turc n° 14
SAIGON

Việm tôi lập ra đã hơn 17 năm rồi,
 rỏng có một nghề làm ghé máy theo
 kiển Hồng-kong, ghé dài, ghé dĩa,
 ghé ngời, lữn cõn nhỏ cõn, đủ thứ, đủ
 dạng rất khéo rất đẹp, có sửa vữ
 máy, dõ đánh trái lữn; giá rẻ hơn
 các tiệm khác. Xin lữ lữ đến chũn, tôi
 vữ lòng tiếp dũn.
TRAN-LONG cõn kính.

NAM CHAU KHÁCH LỄU
NHÀ HÀNG CHO MU'ON
PHÒNG NGŨ
 Ở đường Amiral-Courbet
 số 29, 31, 33, 35, Saigon

Sửa sang rất tinh sạch, và bồi-lấp
 cõn thứ-tư. Vậy từ đây cõn xin trong
 Lạc-châu chũn qui khách đõng cõn
 đi đến Saigon, xin vữ lòng ghé tạm,
 an nghỉ bữn đường, rất cảm tình
 hạ-cõn.
 Chủ-nhơn : **LÊ-KHIM-NHƯ'ONG**
 Quản-lý : **LÊ-SUN**
 Cũn-bạch.

KY-NGUYỄN
SỞ LÀM BÔNG HOA BẮNG CEMENT
VÀ THẠCH-CAO

Ở trước gare xe lửa Xũn-dũn đường Route
 Basses số 18 Cholon.
 Kính trình cùng Qui-ông đõng hay, tôi cõn
 lập một sở bõng dũc làm bằng Ciment
 Thạch-cao để gĩa nhà dũn thứ kiển, như
 Đũn-cốt (chapiteaux) cõn-cũn (ciel de porte)
 bõng nỏn nhà (Talliers) Lang-cang (Balustre)
 bích (Vase) lữ cõng cõn làm dũn cõn, như
 mộ-bĩn (Epitaphie) Khũn nũp mĩ dũ kiển.
 Cõn dũc dũ bằng bẽton armé như là : Ông-
 cõng từ hai tũt lữ lữ lữ chũn, lữn tũt lữ
 lữn Trũ hàng rào, trụ ranh dũn, nũp dũn
 Ông lữn nũp, gĩa nũn nũn, nũn nũn,
 vữn cõng bằng bẽton armé, lữ cõn làm
 gĩa Ciment cõn lữ mĩ, gĩa xây nhà bõng
 bẽton armé, bõn nũn cõn cõn, lữn nũn
 dũ kiển, chũn trũng cĩa.
 Nũn tũc một lữn nũn thiết mõi, chũn làm
 bằng ciment và bẽton armé, dũn cõn dũ lữ.
 Lữ lữ cõn bõng dũng cõn nhà, làm mĩ, làm
 bằng rỏn bằng Lang-cang ciment hay là
 song lữ sắt, cĩa nũn sắt, các thứ dũ bõng
 sắt tũt dũ cõn lữn lữn lữ.
 Xin Qui-ông muốn cõn dũng món chi xin
 đũn nhà thương nghị, hoặc gĩa thư thì tôi
 cõng hồi âm cĩa nghĩ rỏn và cĩa thanh
 tình.
 Nay kính
 Hữn-vũn-Sun
 Kĩnh đõn

NHỊ-THIÊN-DU'ONG
 38, rue de Canton, Cholon
NHỊ-THIÊN-DƯƠNG ĐƯỢC TỬU
 (Thuốc rượu Nhị-Thiên-Dương)
 Thuốc rượu của tiệm Nhị-Thiên-
 Dương là một thứ thuốc rượu rất
 quĩ, do nời tiệm chũn ở tại Quảng-
 Đõng tỉnh Thành gĩa lữ lữ lữ lữ lữ lữ
 trũng thũ, dũng tạo hõn chi cõng,
 xưa nay chưa cõ thuốc rượu nũn mà
 bõ dũng nhol thân, dũn hũn lữ lữ
 mĩch cõng trũng tình thần cho bõng
 thứ rượu thuốc này, lữ dũng nũ
 thường thì một mĩy bõng nũn gĩa
 trũn gĩa trũ, hũn mĩn dũn dũng đũc,
 thiết nũ là bõ bõ Thánh-dũc, cõng
 liêu nhol thân.
 Nếu nũng nũ cho thường thì ất
 tũc trũ bũ bĩn; tình-thần không
 lữn, dũn dũng nhol thân; khai kỷ
 lữn-vũ, mĩn mĩn dũn, nước dũ
 mĩn mĩn, những người nũ lữn lữn
 bất tũc, lữn lữn bất dũn, thì nũn
 uống nũ cho thường thì bõ dũng.
 Đũn bũ mĩn vũn gĩa thì nũn
 dũng nũ, hoặc muốn an thũ bũn gĩa,
 thì uống thứ thuốc rượu này khỏi lữ
 lữn gĩa.
 Ấy là một thứ thuốc **VÊ-SANH** rất
 nũn bõ dũng.
 Chũn tũc cõn mua thì hũn nĩn cho
 kỷ cĩa nũn bũn dũn **PHẬT** mĩp của
 lữn **NHỊ-THIÊN-DU'ONG** thì mới
 khỏi làm thứ gĩa uống vào sũn bĩn.
 Trũ những các chũn kể ra sau này:
 1.—Người cõn thiếu niên mà dũng
 nũ thì khỏi sợ Tiên thiên bất tũc.
 2.—Người trung niên mà uống nũ
 thì khỏi lữ bĩn lữn thất dũn.
 3.—Người lão niên mà uống nũ thì
 khỏi lữ bĩn khi suy hũn kiệt.
 4.—Đũn bũ cõn gĩa mà dũng nũ thì
 khỏi lữ về bĩn thất dũn.
 5.—Người vữn nhol dũng nũ thì
 cõn lữ về thũn trũ mĩ mĩn.
 6.—Người thương cõn mà dũng nũ
 thì cõn lữ cĩa lữn mĩn không liểu
 mõi.
 7.—Những kẻ hũ lữ-Phĩn mà dũng
 nũ thì cõn lữ vũn phũc nguyên
 hĩn.
 8.—Người không cõn cõn mà dũng
 nũ thì ất nũn cõn chũn lữ.
CÁCH DÙNG : Mĩn bũn trước khi
 ăn cơm 5 phút dũn lữ lữ theo sũc
 mĩn mĩn uống.
 Giá tũc : (Vũ lữn 1 25
 (Vũ thương 0 25)

XIN CHIẾU CÕ
 Đõn thanh trũ thái bình, thì cõn
 người sũn sũn ra cõng đõng dũn
 hũn khi trước bũn phân, bũn vữn
 dũm thũn mĩn lữ Saigon cõn bũn chũn
 lữ, hoặc là cũn cũn v.v. thì tũn nghiệp
 cho qui-khách ở lạc-châu lữn Saigon
 chũn, mà chũn dũ khũch-sũn nghĩ
 nời, làm sự mĩn thũn ra bũn. Đũn
 vữn chũn tũn mĩn lữn ra một Tiệm-
 nghiệp **NAM-TRUNG-KHÁCH-SAN**
 tại đường Némis N° 101-103 gần bẽn
 gĩa Tiệm cũn dũ Saigon. Phòng ở tũ
 phía theo mặt đường dũ, rỏng rỏ mĩn
 mĩn tũ bũ và gĩa tinh, lữ gĩa cĩa mĩn
 đường xe lửa Cholon, đường gĩa,
 đường mĩn sũn, và xe Đĩnh-gĩa, xe
 Mĩtho, rất tiện cho qui-khách khi
 lữn rũn.
 Cũn xin qui-khách thương tình đồng-
 bang giúp cho chúng tôi bũn vữn,
 thì ơn ấ gĩa lữc hàng nũn.
 Quản-lý :
HIỆP et THANG.

THI-THO'
TIỆM THO' BẮC
NGUYỄN-VĂN-ĐÀO, Bijoutier
 ancienne Maison NGUYỄN-VĂN-GLAIO
 13, rue Schröder, Saigon
 Kính cõn cũn qui khách, qui bũ dũng
 rõ : Nguyên tiệm này ngày trước là
 tiệm của Nguyễn-vãn-Gĩa, dũ mĩn
 phân rỏ. Nay người chũn là Nguyễn-
 vãn-Đào cõng làm dũn-trũng theo
 kiển kim thời, những là: trũn, chũn
 kiển, chũn, bũn tũ, nũn tũ, vàng dũn,
 kiển cĩa, nũn bõng, nũn dũn, dũn
 chũn, v.v. Đũn thứ kiển theo kim
 thời cũng như ngày trước vậy. Xin
 qui khách, qui bũ, muốn dũng món
 chi xin dũn gĩa đến tiệm tôi, hay là
 viết thư mà gĩa cho bũn hũn thì tôi
 cõng hồi lữn lữn theo ý. Qui khách
 qui bũ dũng món chi thì tôi cũng hồi
 lữn cĩa thũn mà gĩa đến cho qui khách
 qui bũ dũng.
 Kính cĩa
NGUYỄN-VĂN-ĐÀO
 Bijoutier, 13, rue Schröder, 13 - Saigon

DANH DÂY THẺP

Đề như vầy:

NHI-THIÊN-ĐƯỜNG

Cholon

DÂY THẺP NỔI

55 658

NHI-THIÊN-ĐƯỜNG

DAI DU'OC PHÒNG

38, Rue de Canton, 38, — CHOLON

CƠ BẢN CÁC THỦ THUỐC CAO ĐƠN HUỒN TÁN RẤT THẦN HIỆU NHƯ SAU NÀY:

1. — Sâm-nhưng-bồi-nguyên-vệ-sanh-huần 1 huồn 1500	10. — Bạch-trùng-cao mỗi thố 0360	31. — Vạn-ứng-phật-đem ve lớn 0310	40. — Dâu-xỏ mỗi ve giá là 0320	51. — Vạn-ứng-phật-thời-trà mỗi 0703
2. — Sâm-nhưng-bồi-nguyên-vệ-sanh-huần 1 huồn 1500	11. — Tể-sanh-đực-thủy mỗi ve 010	32. — Vạn-ứng-phật-đem ve nhỏ 010	41. — Đông-gôn thuốc giá mỗi 020	52. — Vạn-ứng-phật-thời-trà mỗi 030
3. — Sâm-nhưng-bồi-nguyên-vệ-sanh-huần 1 huồn 1500	12. — Tể-sanh-đực-thủy mỗi ve 010	33. — Vạn-ứng-phật-đem ve nhỏ 010	42. — Thánh-tâm-nguyên-hoàn-huần 1 huồn 050	53. — Vạn-ứng-phật-thời-trà mỗi 030
4. — Sâm-nhưng-bồi-nguyên-vệ-sanh-huần 1 huồn 1500	13. — Tể-sanh-đực-thủy mỗi ve 010	34. — Vạn-ứng-phật-đem ve nhỏ 010	43. — Thánh-tâm-nguyên-hoàn-huần 1 huồn 050	54. — Vạn-ứng-phật-thời-trà mỗi 030
5. — Sâm-nhưng-bồi-nguyên-vệ-sanh-huần 1 huồn 1500	14. — Tể-sanh-đực-thủy mỗi ve 010	35. — Vạn-ứng-phật-đem ve nhỏ 010	44. — Thánh-tâm-nguyên-hoàn-huần 1 huồn 050	55. — Vạn-ứng-phật-thời-trà mỗi 030
6. — Sâm-nhưng-bồi-nguyên-vệ-sanh-huần 1 huồn 1500	15. — Tể-sanh-đực-thủy mỗi ve 010	36. — Vạn-ứng-phật-đem ve nhỏ 010	45. — Thánh-tâm-nguyên-hoàn-huần 1 huồn 050	56. — Vạn-ứng-phật-thời-trà mỗi 030
7. — Sâm-nhưng-bồi-nguyên-vệ-sanh-huần 1 huồn 1500	16. — Tể-sanh-đực-thủy mỗi ve 010	37. — Vạn-ứng-phật-đem ve nhỏ 010	46. — Thánh-tâm-nguyên-hoàn-huần 1 huồn 050	57. — Vạn-ứng-phật-thời-trà mỗi 030
8. — Sâm-nhưng-bồi-nguyên-vệ-sanh-huần 1 huồn 1500	17. — Tể-sanh-đực-thủy mỗi ve 010	38. — Vạn-ứng-phật-đem ve nhỏ 010	47. — Thánh-tâm-nguyên-hoàn-huần 1 huồn 050	58. — Vạn-ứng-phật-thời-trà mỗi 030
9. — Sâm-nhưng-bồi-nguyên-vệ-sanh-huần 1 huồn 1500	18. — Tể-sanh-đực-thủy mỗi ve 010	39. — Vạn-ứng-phật-đem ve nhỏ 010	48. — Thánh-tâm-nguyên-hoàn-huần 1 huồn 050	59. — Vạn-ứng-phật-thời-trà mỗi 030
10. — Sâm-nhưng-bồi-nguyên-vệ-sanh-huần 1 huồn 1500	19. — Tể-sanh-đực-thủy mỗi ve 010	40. — Vạn-ứng-phật-đem ve nhỏ 010	49. — Thánh-tâm-nguyên-hoàn-huần 1 huồn 050	60. — Vạn-ứng-phật-thời-trà mỗi 030

HOTEL D'ANNAM
NAM-VIET KHÁCH-LÀU
72 & 80, RUE LE MYRE DE VILERS, 10, QUAI LE MYRE DE VILERS
Đường Kinh-lập, đường Carabelli và đường mé-sông
Le Myre de Vilers, SAIGON

HUỲNH-HUỆ-KY, Chủ tiệm
Kính cùng Quý-khách rõ, tôi dọn một tiệm ngũ hiệu là
HÔTEL D'ANNAM (Nam-Việt Khách-Lầu) phòng rộng mát và
sạch sẽ lắm, cũng có đơn phòng ở tầng dưới đất được cầu tiện
Quý-khách, xin Quý-khách thừa dịp đi Saigon đến tiệm tôi mà
nghỉ lấy làm thông thả lắm.

Lại tôi mới mở thêm một giải phòng ngành rất mát mẽ tại
đường mé-sông Le Myre de Vilers, lối trước ga xe lửa nhỏ, nhà
số 10 Saigon

HUỲNH-HUỆ-KY, Cẩn khải.

DỖ CÁN, DỖ THÊU VÀ HOA-LY
Bán tại tiệm
TRẦN-QUANG-NGHIÊM
Đường Espagne, số 200 (góc chợ mới), Saigon.

GIÁ RẺ:
Tiệm này có trữ đủ các dồ CÁN DỪNG VÈ ĐÈN KHÍ như DÂY ĐÈN
ĐỒNG ĐÈN, QUẠT MÁY ĐIỆN, BÀN CỤ ĐIỆN v.v. và đủ các kiểu
ĐÈN THÁP BĂNG DẦU SÁNG VÀ DẦU LỬA CỎ MĂNG SÓNG và HÀNG
TỜ LỬA BẮC-KY.
Bán sỉ và bán lẻ giá rẽ.

HÀNG CHANH ĐÈN HUỆ-KY HIỆU
ASSOCIATED OIL COMPANY OF CALIFORNIA E. U. A.
Hàng : Associated Oil Company Inc. 1201, San Francisco, California, U.S.A.
ở đường Lefebvre mỗi bãi số 5 Saigon.

Dại lý ở các tỉnh
Cholon : Lương-dương-Kỳ, Ba-chi, Long-Hoa, Cánh-an, Quận-dục-Xương
9 Avenue Jacquet, Tanan, Quận-tiền-Lôi, Long-xuyên, Thái-Vương
Huân, An-kim-Lôi, So-đi-lung, Công-Nương, Trầm-triệu-Kỷ
Vinh-Trung, Tân-cán, Đông-Thương, Hoan-hoàn, Công-Việt
Nhatrang, Hấp-Đu, Sade, Đông-Sinh, Minh-hoa, Mậu-hoa
Phan-Pinh, Kim-sang-Hong, Soctrang, Huế-Phật, Moeng, Mỹ-hóa-Đương

Dầu sản hiệu "CUP" kêu là "BROC". — Thương hiệu hàng
Dầu lửa hiệu "CUP" kêu là "TASSE". — Tốt nhất hàng
Dầu lửa hiệu "CLOCH" kêu là "HOBLOGE". — Tốt nhất

XUỐNG THỢ-MỘC. CHẠM VÀ CÁN HIỆU LÀ:
« MICHEL NGUYỄN-HIỆP-HÒA »
Tại Lối-thiên Quai E. Outrey

Có dòng sản đủ các thứ bàn, ghế, tủ v.v. v. toàn bằng
cây Trắc, Cẩm-lai, Gô và có đủ thứ mặt-đá Cẩm-thạch lớn
nhỏ và lãnh làm theo kiểu.

Bà hơn 15 năm nay các nơi đều nghe danh và được vửa
lòng cùng khen ngợi luôn. Có sản nhiều món rất xinh đẹp, để
cho quý ông muốn chọn đồ khéo và vửa ý, thì nên ghé thăm mà
thương nghị với Xưởng-thợ-mộc này.

A. DENHOLM
N° 36-38, Rue Lefebvre, N° 36-38
SAIGON
器機問顧南和年

THIÊN NGIỆT VÈ
VỀ VIỆC LẮP MÁY
XAY LỬA GẠO
Đã lắp hơn 30 cái
nhà máy từ 10 tấn
cho đến 500 tấn ở
tỉnh Đông-pháp.

Cơ kết chắc chắn
về sự lửa gạo xay ra
đồng đều nhiều và sự
bền bỉ chạy tốt của
máy nước.

NGUYỄN GIÀN MÁY — ĐỒ PHỤ TÙNG — ĐỒ THAY ĐỔI — DÂY TRẦN
EMERIE — VẠN VẠN — MÁY LẮM ĐẦU, LẮM ĐƯỜNG — MÔ-TƠ
NỒI SÓ-DE V. V. GIÁ PHẢI CHĂNG

Ngề mới trong Nam
Xin các ngài lưu-ý, tôi mới mở ra một
tiệm họa chon dung trước tôi đã giúp nhiều
nhà họa chon dung từ danh. Tiệm mới lập
mà đã được nhiều nhà danh giá ban khen.
Hình vẽ thật là hình sống tự nhiên, có
tính thần. Mỗi họa chon dung Đức Kiêm-
thượng. Về đồ thủ theo kiểu Âu-châu. Như
là:

Encre de Chine — Mực tàu, couleur aqua-
relle — Màu vẽ vô giấy, sauce velours — Màu

đen mịch, couleur septe — Giống màu mùng
quần, peinture à l'huile — Dầu màu vẽ bô.
Nếu tiệm tôi có vẽ giống giống không lấy
tiền công. Có lãnh về đủ thứ sơn thủy và
chim thú. Như lục-châu các ngài, muốn vẽ,
gửi thư hỏi giá cả phẩm-minh, hoặc không
có hình chụp, đến tiệm coi người mà vẽ
cũng được đẹp vậy. Muốn gửi thư do nơi
đây.

ĐẶNG-VĂN-KY
N° 5, Rue Martin des pailières
Près de la gare de Dakao
SAIGON

TIỂU-THUYẾT
CÂY DẰNG MÙI DỜI
(Tiếp theo)

Mà nó nói chủ chốt đã chịu mua
28 đồng, hẹn đến ngày mai thì chôn
học mà bắt heo. Thăng được tuy
thương con heo quăn, nhưng mà
nghe nói thì nó bán thì nó không
đám nói chi hết, lại nghe nói bán tới
28 đồng học, thì chắc có tiền, khỏi lại
quần mua chịu nữa, nên nó không
hiếu tại sao mà nó bán.

Sáng ngày sau, mặt trời vừa mới
mọc thì thấy chủ chốt hôm qua đó
đến nhà, mà bụng này lại có đặc theo
một người An-ham mập ú ở trần, tay
lại có cầm một cái vòng với một cây
dòn. Thăng được nhìn coi thì thấy
chủ chốt hôm qua đưa cho thì
nó rồi, thì vòng dòn chôn bắt con

heo quăn trời lại khiến đi. Chết đi
rồi thì nó đưa cho mà nó một xấp
giấy bạc mà nói rằng: « Đây này, đây
lấy 10 đồng đi trả nợ năm gì thì trả
đi, còn 18 đồng để tao cất dây cho. »
Mà nó ngồi khóc không nói chi hết.

Từ khi bán con heo quăn rồi thì
tên Hữu ngày nào ăn cơm rồi cũng
xách dờ ra đi, chừng trở về thì mặt
mày đỏ như các kẻ lữ, hơi rượu
bay nực nùng. Tên Hữu đi chơi thì
thăng được trong bụng mừng thầm,
còn Ba-Thời lại buồn rầu không
muốn nói chuyện. Thăng được không
hiếu vì có náo mà thì nó đi chơi mà
nó lại buồn, đến đêm nó nằm
nghe vợ chồng rầy rầy với nhau, Ba-
Thời phiền chàng bán heo lấy 18 đồng
học bô vô lụng hôm nay cơ học rượu
trà tiêu gần hết, chừng ấy nó mới
biết tại như vậy nên mà nó buồn
bực. Thăng được nhìn thì thầm rằng
chủ chốt hôm qua đưa cho thì mình kiếm
mua một con heo khác mà cho nó

chứng 50 tuổi với một đứa con gái
nhỏ chừng bảy tám tuổi.

Thăng được vừa thấy cha thì lật
đặt chạy vô buồng, đứng núp sau
vách, rồi kể con mắt chỗ lỗ vách
rách mà ngó. Nó thấy mà nó chào
khách rồi đẹp đồ may đi lấy trâu cau
để trên khay cho khách ăn. Nó dờm
ông già ấy thì thấy ông mình mặc một
cái áo xuyên dài cũ, trong có áo cổ
dầu trắng, dưới mặc quần lãnh đen,
dầu bạch khăn be nhiều đen, chon đi
dây hăm xích dằng, người vốc lớn,
miệng rộng, môi dày, râu thưa mà dài,
lại học hoa râm trắng cao, mặt dưng
da mà cặp mắt lớn, đôi chon mày
rậm. Con con nhỏ đi theo ông tuy nó
mặc một cái áo lụa xanh cũ với một
cái quần lãnh đen cũng cũ, nhưng mà
da trắng môi son, đầu xước lược cây
tóc xuống nửa lưng, mặt mày sáng rỡ,
nhắm coi chẳng kém chi mấy đứa
con gái của hương-chức giàu ở trong
làng. Thăng được lại thấy ông già

ấy dễ hai cái bao bằng vải xanh với
một cây dòn trên vai, gần chỗ ông
ngồi đó, nó biết cây dòn ấy kêu là
dòn cò, song nó không hiểu hai cái
bao ấy đựng vật gì ở trong.

Ông già ngồi vửa yên chỗ rồi thì
tên Hữu hỏi vợ rằng: « Thăng được
đi đâu rồi vậy, biểu nó ra biểu chút
nào » Ba-Thời chưa kịp trả lời, thì
thăng được trong buồng đã riu-riu
đi ra. Nó đi vừa mới tới đầu bộ ván
thì tên Hữu nói với ông khách rằng:
« Thăng nhờ tôi đó! Nó sáng-láng quá
chớ, ngặt vì tôi nghèo nên không cho
nó đi học được, thiệt uống biết chừng
nào. »

Ông già day lại ngó thăng được
rồi thì tay vào túi lấy ra một cặp
kiến con mắt mà mang vô. Thăng
được đứng dựa bên cái chôn mà
ngó ông, còn Ba-Thời tuy đã bước vô
cửa buồng rồi, song cũng đứng lại
mà ngó chừng, không hiểu ông già
này ở đâu và có ý gì mà lại đến coi

(Sau sẽ tiếp theo)